

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
ГЛУПАВ СИН
ИТАЛИАНСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

Една жена имала много глупав син. Ала понеже ѝ бил едничко чедо, тя си го обичала, както всяка майка обича детето си. Галела го, прегръщала го, целувала го и му казвала:

— Милото ми глупаче! Златното ми глупаче! Ти ще ми поумнееш, когато пораснеш.

Годинките си минавали една след друга, а глупакът не поумнявал. Той растял разглезен и своеволен. Каже ли му майката да направи нещо, той ще извърши тъкмо обратното.

Веднъж тя излязла по пазар. На излизане поръчала на момчето:

— Слушай, мое златно момче, какво ще ти кажа! Насадила съм кокошката да мъти. Гледай да не излезе на двора, че яйцата ще изстинат, та не ще се излюпят пиленца, па и самите яйца ще станат мътоци!

— Добре, мамо. Бъди спокойна!

— И друго запомни! На полицата в кухнята има гърне, пълно с отрова за мишки. Да не си хапнал, че ще умреш веднага! Мишеморката е силна отрова.

— Добре, мамо. Няма да хапвам.

Щом излязла майката, момчето отишло в градината да слага примки за птици. Но никаква птица не се хванала, защото момчето не умеело да слага примките, както трябва. После отишло в плевника — да види мъти ли кокошката.

Отворило вратата и рекло:

— Квачко, мама ми каза да те не пускам, че ще изстинат яйцата. Чу ли? Да не ставаш!

Квачката се обадила:

— Кудкудяк! Кудкудяк!

— Недей приказва много, ами слушай що ти говоря! Не бива да излизаш от плевника, че ще изстинат яйцата, та няма да имаме ни пиленца, ни яйца. Чу ли?

— Кудкудяк! Кудкудяк! — повторила квачката.

— Какво? Искаш да оставя вратата отворена ли? Добре, ще я оставя, но ти недей излиза, че ще те пребия.

И то оставило вратата отворена, па тръгнало в градината. Кокошката излязла. Момчето се развикало подир нея:

— Кът, кът, кът! Прибирай се по-скоро, че ще ядеш бой!

Квачката продължавала да се шири в двора. Момчето се разтропало с крака, но кокошката не се прибрала. То хвърлило подир нея калпака си, а тя побягнала към градината.

— Скоро се прибирай, че ще те пребия! — викнал глупакът и грабнал един прът.

Кокошката си кълвяла и не слушала какво ѝ говори. Тогава момчето се ядосало, пернало я с пръта и я убило.

— Нали ти казах, че ще те пребия? А ти не вярваше. Да видим сега кой ще ти мъти яйцата.

За това трябвало наистина да се помисли. Момчето се угрижило. Ами ако яйцата изстинат? И то отишло в плевнята и легнало на яйцата. Те се счупили и под него потекла жълта рядка каша.

Глупакът се объркал съвсем: чудел се какво да направи. Майка му не си идвала. Той бил огладнял. Решил да изяде кокошката. Оскубал я, забил я на шиш, наклал силен огън и седнал да я пече. Като я опекар, оставил я до огнището, па слязъл в избата да си наточи вино. Ала в това време се чул отгоре шум. Момчето се върнало в кухнята да види какво става. И то видяло, че една котка е помъкнала кокошката, а друга я гони да ѝ я отнеме. То припнало след котките и в бързината забравило да затвори чепа на бъчвата. Котките избягали с опечената кокошка, а и виното изтекло от бъчвата. Като се върнал в избата, глупакът видял, че целият под е залян с вино. Той намерил и на това леснината: грабнал един чувал с брашно и го изсипал в избата, за да не забележи майка му, че виното е изтекло.

Прибрал се в стаята да чака майка си. Тогава чак му дошло на ум, че майка му ще разбере всичко. Кокошката — убита и отвлечена, виното — разляно, брашното — разсипано, яйцата — изчупени. Какво ще каже на майка си? Тя няма да му прости за тия големи пакости. Не е ли най-добре да се отрови, та като се върне майка му — да го намери мъртъв? И момчето отхлупило гърнето с отровата и почнало да яде. Оказало се, че отровата е много вкусна. Момчето яло, яло, докле изяло всичката отрова. То огребало и дъното.

— Сега вече мога да умра спокойно — рекло то и легнало до огнището.

Лежи глупакът, търкаля се с претоварен търбух и чака смъртта, а смъртта все не идва. Чудна отрова! Колко бавно действа!

Както лежало момчето, тъй и заспало. Майка му се върнала и почнала да тропа на вратата. Никой не я чува, никой не ѝ отваря. Тя ритнала вратата и влязла. В стаята не намерила никого. Развикала се, но никой не ѝ се обадил. Какво е станало с момчето ѝ? Каква беда му се е случила?

Свила се майката в един кът и почнала да плаче и да нарежда:

— Мили сине, златни сине, какво е станало с тебе?

Глух ли си, та не ме чуваш? Ням ли си, та ми се не обаждаш? Къде си изчезнал, та не те виждам? Какво зло ти се е случило?

По едно време синът се събудил и чул как нарежда майка му с плачлив глас. Той не знаел, жив ли е — или мъртъв. Ако е мъртъв, защо лежи край огнището и вижда всичко наоколо? Ако ли е жив, каква е тая отрова, която е изял? И той се обадил на майка си със слаб глас, както би трябвало да говори човек, когато умира:

— Тук съм, мамо, до огнището лежа, но ти няма вече да ме видиш.

— Защо да не те видя, синко?

— Защото съм мъртъв.

Майката се хвърлила да прегърне момчето, но то я отстранило.

— Не ме прегръщай, мамо, че ще се вампирясам.

— Какви глупости приказваш? Как ще се вампирясаш?

— Нали ти казах, че съм умрял?

— Хайде де! Не те ли виждам, че си ми жив и здрав?

— Не съм жив, защото се отрових.

— Отровил ли си се? Че къде намери отрова?

— В гърнето, дето е на полицата в кухнята. Всичката отрова изядох.

— А защо я изяде?

Тогава момчето разказало на майка си всичко.

— Нищо — рекла тя. — В гърнето нямаше отрова, а сладко от орехчета. Аз ти казах, че е отрова, защото се боях, че — какъвто си лаком — ще изядеш сладкото и ще ти стане лошо.

На другия ден майката дала на сина си един топ платно, което била изтъкала, да го продаде на пазара.

— Само едно запомни! — рекла. — Пази се да не би да налетиш на някой бърбрия купувач, та да те излъже и да ти вземе платното без пари.

— Добре, мамо, добре! Бъди спокойна! Момчето тръгнало по улицата и се развикало:

— Платно, платноooo! Платно продавам. Кой иска платно? Кой ще си купи платно?

Един го спрял и го попитал:

— Платно ли продаваш, момче? Я дай да го видя какво е! Има всякакви платна: едни здрави, други скосени.

— Не можем се разбра с тебе — рекло момчето. — Ти си бърбрица, ще ме измамиш.

По-нататък го спрял друг:

— Чакай, момче! Платно ли продаваш? Колко го даваш? На метър ли го продаваш или изцяло?

— И с тебе не можем се разбра. Голям бърбрица си. Боя се, че ще ме измамиш.

Тъй обикаляло момчето дълго време по града, но не можало да намери мълчалив купувач, за да се спазари с него. Всички били бърбрици. Най-сетне — като капнало от умора — седнало на пейката в една градина да си почине. До пейката имало мраморна статуя на някакъв човек. Срещу градината се виждала висока къща. Момчето си казало:

— Вместо да кръстосвам без полза града, ще почакам да излязат хората от срещната къща: те може да купят платното. Чакало дълго, но човек не се показвал от вратата на къщата. Тогава запитало статуята:

— Ей, приятелю! Ти си дошъл преди мене тук. Не знаеш ли кой живее в оная къща? Статуята, разбира се, не отговорила.

— Кажи бе! Уста нямаш ли? Кой живее в отсрещната къща?

Мраморният мъж пак не отговорил. Тогава момчето си помислило: „Тъкмо такъв човек търсех. Никак не обича да бърбри. Ще му продам платното.“

И като показал топа на статуята, рекъл:

— Слушай, приятелю! Ти си такъв, какъвто ми каза мама да търся. Искаш ли да ти продам платното? Евтино ще ти го отстъпя. По двадесет лири метъра. Съгласен ли си?

Мраморният мъж мълчал.

— Май че ти се вижда скъпичко, а? Добре, ще ти го дам по петнадесет. Искаш ли го?

Тъй като статуята и тоя път не казала дума, момчето изтълкувало мълчанието ѝ като знак за съгласие.

— А парите — рекло — можеш да ми броиш утре. Ето ти платното. Със здраве да го носиш.

То оставило платното пред нозете на статуята и си отишло. Един минал през градината, видял платното и го прибрал. Като се върнало у дома си, момчето разказало на своята майка кому е продало платното и се надявало да чуе от нея похвала. Но майката викнала да му се кара:

— Ти си голям глупак наистина. Откак си се родил, все глупости вършиш. Ала днес, изглежда, че съвсем си изгубил ума си. Биваше ли да оставиш платното на една статуя?

— Успокой се, мамо! — рекло момчето. — Работата не е чак толкова лоша, колкото си мислиш. Нали искаш пари? Добре, ще ти донеса пари. Още утре ще ти донеса. Ще видиш тогава, че не съм си изгубил ума.

На другия ден, още преди разсъмване, синът отишъл в градината, дето била статуята.

— Ей, приятелю! Дай ми парите! Нали обеща да ми ги дадеш днес?

Статуята не казала нищо.

— Мълчиш ли? Тъй е то: като стане дума за пари, всички се умълчават. Но ако не ми броиш парите, ще те пребия, както пребих кокошката. Чу ли? Давай скоро парите!

Мраморният човек продължавал да мълчи. Момчето се ядосало, бутнало статуята, отчупило ѝ главата и я хвърлило настрана.

— Тъй ти се пада — рекло. — На късове ще те направя.

И то почнало да вади камъни от подножието на статуята и да ги хвърля по нея. Като извадило всички камъни, намерило гърне с жълтици. Взело ги, занесло ги тичешком на майка си и ѝ казало:

— Пари не можах да намеря, мамо, но виж, колко смокини ти нося. Цяло гърне.

— Къде ги намери?

— Под камъните. Те са на оня мълчалив човек, комуто продадох платното. Дай ми да си хапна една-две, за да ги опитам.

— После ще ти дам — рекла майката, — а сега иди почакай отвън млекаря, па ми обади, когато мине. Трябва да купя мляко.

Това рекла тя, за да не види синът ѝ къде ще скрие жълтиците. Тя се бояла да не би той да каже на съседите, а те да си помислят, че парите са крадени, и да я наклеветят. Момчето излязло на улицата и седнало пред вратата да чака млекаря. За да го залъже, майка му хвърляла от време на време през прозореца по малко смокини и стафиди, а то ги ловяло и изяждало. Като скрила парите на сигурно място, тя хвърлила на момчето си цяла шепа смокини и стафиди, а то — като не знаело откъде падат — извикало:

— Мамо, мамо! Донеси кофите, тепсиите и кошниците, че вали дъжд от стафиди и смокини: да подложим съдовете, за да се напълнят. Много нещо ще съберем.

Майката се изсмяла на тия глупави думи, но не рекла нищо. От тоя ден тя заживяла със сина си охолно. Ала веднъж момчето видяло, че двама техни съседи се карат на улицата за една жълтица, която били намерили.

Единият казвал:

— Моя е. Дай ми я! Аз пръв се наведох да я взема, а ти ме тласна и я грабна.

— Не е твоя, моя е — настоявал другият — Аз я взех от земята. Не ти я давам.

Като ги чуло, момчето рекло:

— Ей че сте глупави хора! Карате се за една смокиня. А аз занесох на мама цяло гърне с такива смокини.

— Тъй ли? — запитали съседите. — А къде са сега тия смокини?

— Къде ли са? У дома са. Всеки ден ядем от тях и още не са се свършили.

Мъжете отишли при съдията и му казали, че момчето на тяхната съседка е намерило гърне с жълтици и го е отнесло на майка си, а тя крие парите. Той повикал жената и я разпитал как стои тая работа.

— Моето момче е много глупаво — рекла тя. — То наистина ми донесе гърне със смокини, което му дал един срещу цял топ платно. Но жълтици не само не е носило, ами не е дори и виждало.

— Твоите съседи пък ми казаха, че в гърнето е имало пари. Те били толкова много, че всеки ден сте харчели от тях и все не сте можели да ги похарчите. Така ли е?

— От кого са чули тая лъжа?

— Твоето момче име казало.

— Моето момче е глупаво. То не знае какво приказва. Повикай го и ще видиш.

Съдията заповядал да доведат момчето.

— Вярно ли е, момченце, че си намерил някъде гърне с жълтици?

— Намерих гърне със смокини, господин съдия, и го занесох на мама, за да види, че не съм си изгубил ума.

— Ами кога и къде го намери?

— Намерих под каменния стол на един ням човек, на когото отчупих главата, защото не искаше да ми даде парите. Той стърчеше пред една богатска къща, в градината и цял беше намазан с вар. Това стана онзи ден, когато валеше дъжд от стафиди и смокини.

Като чул тия думи, съдията пуснал момчето и майка му да си вървят. А на двамата мъже казал:

— Туй момче наистина не е с ума си: то или бълнува, или говори глупости. Как можахте вие, уж умни люде, да му се доверите и да идвате при мене да ми отнемате времето с глупави разправии?

И ги изпъдил.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.